

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ  
الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَصَلَّى اللّٰهُ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ

# ولایت مطلقه فقیه، حکومت مطلقه، تمامیات و تفاصیلها

---

مجموعہ مقالے پر اموں استبدادگریز  
و استبدادستیز، ولایت فقیہ

---

عنوان و نام پدیدآور: ولایت مطلقه فقیه، حکومت مطلقه، تمایزات و تفاوتها :  
مجموعه مقالاتی پیرامون استبدادگری و استبدادستیزی ولایت فقیه / نویسنده کان فرج الله  
هدایت‌نیا، محمدجواد ارسطه، تقی دشتی، مشخصات نشر: قم: ۱۳۹۲  
مشخصات ظاهری: ۳۰۴ ص.

شابک: ۸۵۰۰ ریال: ۹۷۸-۶۰۰-۶۴۷۹-۱۷-۰

وضعیت فهرست نویسی: فلیا

موضوع: ولایت مطلقه

شناسه افزوده: دشتی، تقی، ۱۳۵۲

رده یابی کنگره: BP ۲۲۳/۸ و ۴، ۱۳۹۲

نام کتاب: ..... ولایت مطلقه فقیه، حکومت مطلقه، تمایزات و تفاوتها  
نویسنده کان: ..... حجت الاسلام و المسلمین فرج الله هدایت‌نیا،  
ویراستار: ..... حجت الاسلام و المسلمین دکتر محمدجواد ارسطه و دکتر تقی دشتی  
ناشر: ..... علی اکبر عبدالاحمدی مقدم  
نوبت چاپ: ..... بیت الاحزان فاطمه(س)  
تیراز: ..... اول - زمستان ۱۳۹۲  
قیمت: ..... ۱۰۰۰ ریال  
شابک: ..... ۹۷۸-۶۰۰-۶۴۷۹-۱۷-۰

### مرکز پخش:

قم / موسسه فرهنگی مطالعاتی صراط‌میین / تلفکس: ۰۶۴۰۴-۵-۴۲۹

«حق چاپ بای موسسه محفوظ است»

## \* \* \* \* فهرست مطالب \*

٩	سخن ناشر
١١	مقدمه

### بخش یکم: مفاهیم، مبانی، و پیشینه نظام ولایت فقیه و حکومت مطلقه ۱۷

۱۸	فصل یکم: مفهوم، پیشنه و مبانی ولایت مطلقه فقیه
۱۹	۱. مفهوم ولایت مطلقه فقیه
۱۹	الف- مفهوم ولایت فقیه
۲۲	ب- مفهوم مطلقه بردن ولایت فقیه
۲۵	۲. پیشینه ولایت فقیه و ولایت مطلقه تیه
۲۵	الف- پیشینه ولایت فقیه
۲۸	ب- پیشینه ولایت مطلقه فقیه
۲۹	ج- نقش امام خمینی <small>رهبر انقلاب</small> در تأسیس نظام ولایت فقیه
۳۲	۳. مبانی ولایت مطلقه فقیه
۳۲	الف- مبانی عقلی ولایت فقیه
۳۷	ب- مبانی روانی ولایت فقیه

### فصل دوم: مفهوم و پیشینه حکومت مطلقه

۴۰	۱. مفهوم حکومت مطلقه
۴۰	الف- تعریف حکومت مطلقه
۴۳	ب- اوصاف حکومت مطلقه
۴۵	۲. پیشینه نظری حکومت مطلقه

## بخش دوم: اوصاف تمایز نظام ولایت از حکومت مطلقه

۵۱	فصل یکم: جایگاه مردمی ولایت فقیه
۵۳	۱- اهتمام به آرای عمومی و نظر مردم در نگاه علی‌الله
۵۴	الف- اهتمام به آرای عمومی در تعیین زمامدار
۵۶	بی‌نوشت‌ها
۸۳	۲- نقش مردم در تأسیس نظام ولایت فقیه
۸۷	الف- بازخوانی ادله مربوط به نقش مردم در حکومت اسلامی
۸۹	ب- مروری بر نظریات مربوط به نقش مردم در حکومت اسلامی
۹۸	ج- نقش مردم و ولایت فقیه در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران
۱۰۸	۳- انتخاب یا انتصاب
۱۱۶	ا- انتخاب
۱۱۸	ب- نظریه انتصاب
۱۲۰	نقد و بررسی
۱۲۵	ادله لزوم منتخب را از رأی فقیه
۱۲۶	نقد و بررسی
۱۳۴	بیانی دیگر در استدلال به روایات پیغمبر
۱۴۲	نقد و بررسی
۱۴۳	حاصل کلام
۱۴۷	منابع:
۱۵۰	۴. جمهوریت و اسلامیت: تضاد یا توافق؟
۱۵۴	چکیده
۱۵۴	طرح موضوع
۱۵۵	مفهوم جمهوریت و ویژگی‌های آن
۱۵۸	نقد و بررسی:
۱۶۱	سازگاری حکومت جمهوری با حکومت ولایت
۱۶۶	نقد و بررسی:
۱۶۹	نقد و بررسی:
۱۷۹	نقد و بررسی:
۱۷۹	نتیجه

۱۸۰	منابع.....
۱۸۱	بی نوشت:.....

## فصل دوم: قانون مندی و لایت فقیه.....

۱۸۲	۱. لایت مطلقه فقیه در قانون اساسی .....
۱۸۳	راه دیگری برای اثبات و لایت مطلقه فقیه در قانون اساسی .....
۱۸۹	بی نوشت ها:.....
۱۹۳	۲. جایگاه قانون در نظام لایت فقیه .....
۱۹۵	چکیده .....
۱۹۵	کلید واژه .....
۱۹۶	مقدمه .....
۱۹۸	الف- پیشینه و مفهوم و لایت مطلقه فقیه .....
۲۰۵	ب- نسبت و لایت مطلقه فقیه با قانون مندی .....
۲۲۱	نتیجه .....
۲۲۲	منابع و مراجع .....
۲۲۴	۳. توصیف های مبالغ آیز ا- لایت فقیه .....
۲۲۴	مقدمه .....
۲۲۶	الف- لایت بر شریعت یا دری شریعت؟ .....
۲۲۸	ب- صاحب اختیاری در حوزه امور حصوی ا- و لایت بر امور عمومی؟ .....
۲۳۰	ج- و لایت بر قانون اساسی یا و لایت قانونی؟ .....
۲۳۳	د- فقیه عادل یا فقیه معصوم؟ .....

## فصل سوم: نظارت پذیری و لایت فقیه.....

۲۳۶	۱. نظارت بیرونی بر نهاد رهبری .....
۲۳۸	مقدمه .....
۲۳۸	الف- نظارت بر رهبری .....
۲۴۰	ب- نظارت بر نهادهای زیر نظر رهبری .....
۲۴۳	ب- نظارت بر نهادهای زیر نظر رهبری .....
۲۴۸	۲. مهار درونی قدرت رهبری در حقوق اساسی .....
۲۵۳	الف- راههای مهار درونی قدرت در حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران .....
۲۶۱	ب- حُسن سابقه و رشد در محیط ویژه .....

۲۶۴	ارزیابی راههای مهار درونی
۲۶۷	بنی نوشت‌ها:

فصل چهارم: سایر تمایزات ..... ۲۷۰

۲۷۱	- تمایز در معنا و کاربرد اصطلاح مطلقه
۲۷۸	۲- تفاوت معنای ولایت با حاکمیت :
۲۷۹	۳- عدم امکان اطلاق در آیین اسلام برخلاف حکومتهای مطلقه
۲۸۳	۴. قیدهای چندگانه ولایت مطلقه برخلاف حکومت مطلقه
۲۸۳	الف- فقاهت قید ولایت است
۲۸۴	ب- عدالت و تقوی قیدهای مستحکم
۲۸۵	ج- عمل در چارچوب شرع و عدم اختیار قانونگذاری مستقل از شرع
۲۸۷	۵- مسؤولیت پاسخگویی و تساوی ولی فقیه با سایر افراد در برابر قانون:
۲۸۸	۶- محدودیت درود و امداد
۲۹۲	۷- جایگاه ولایی شورا و هم‌شورت در نظام ولایی
۲۹۴	جمع بندی و نتیجه گیری
۳۰۱	جدول مقایسه ولایت مطلقه فقیه و حکومت مطلقه از ابعاد مختلف

## سخن ناشر

پیروزی انقلاب اسلامی در ایران و برپایی جمهوری اسلامی، نوع جدیدی از حکومت را به جهانیان عرضه داشت که پس از قرن‌ها، پیوند سیاست و دیانت را به نمایش گذاشت و همچنین در هم تنیدگی جمهوریت و اسلامیت در یک نظام سیاسی، نوید بخش آغاز راهی جدید در عرصه سیاست بود.

اما از سوی بیگر، به علت نبود تجربه حکومت‌داری توسط شیعه، مباحث مربوط به موضوعات و مسائل حکومت اسلامی کمتر در آثار علمی اندیشمندان و صاحب‌نظران شیعی مردد بررسی قرار گرفته است. با پیروزی انقلاب اسلامی و استقرار حکومت اسلامی با محوریت ولایت فقیه، نیازهای علمی جدیدی در این زمینه بروز کردند که بوجه بیشتر نهادها و موسسات علمی جهت غنی سازی و تعمیق بنیان‌های نظری، در این زمینه را می‌طلبد.

«موسسه صراط مبین هدایت» با آگاهی کامل از لزوم تدقیق اندیشه‌ورزانه در موضوعات و مسائل حکومت اسلامی به ویژه اصل ولایت فقیه، در تلاش است تا با استفاده از ظرفیت اساتید و صاحب نظران حوزوی و دانشگاهی حرکتی جدید را شروع نماید و امیدوار است تا با انجام فعالیت‌های علمی و پژوهشی مانند: برگزاری نشست‌های علمی، تشکیل

حلقات و دوره‌های تخصصی حکومت اسلامی و ولایت فقیه، تدوین و نشر کتب علمی و ترویجی، ارائه محصولات علمی در عرصه مجازی و ... نقش خود را - و لو اندک - در تحقق اندیشه‌های ائمه معصومین علیهم السلام در ایجاد حکومت اسلامی شایسته با تمام مولفه‌ها و سنجه‌های آن ایفا نماید و بر اساس رهنمودهای آن پیر سفر کرده - حضرت امام خمینی رهنما - و مقام معظم رهبری، فصل جدیدی از پژوهش‌ها و فعالیت‌های علمی را در حوزه حکومت اسلامی و اصل ولایت فقیه بگشاید.